

ria ad observationem regula, virtualiter est praecepta in ipsa regula.

88.

Argues contra conclusionem. Hodie in lege gratia, obedientia religiosa est perfecta obedientia Evangelica tradita a Christo D. Sed perfecta obedientia Evangelica non habet terminum magnitudinis juxta illud Christi D. Matth. 16. Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, ergo obedientia religiosa extenditur ad omnia. Confirmatur ex D. Basilio Regula 6, ubi ait: Obedientiam nihil aliud esse, nisi sui abnegationem.

Matth. 16.

D. Basili.

89.

R. Concedendo majorem, explicando minorem, quod quando obedientia Evangelica est absoluta, & universalis, verum est, quod tunc non habet terminum; at vero si non sit absoluta, sed secundum aliquem modum vivendi, tunc ultra talem modum vivendi non extenditur, & ideo ait D. Thomas 2.2. quae. 104. art. 3. ad 3. Quod obedientia est triplex, una indifferens, quae tendit ad illicita, alia perfecta, quae ad perfectionem eorum, quae sunt licita, & honesta se extendit. Unde Sancta Theresia edidit votum faciendi illud, quod intelligeret esse perfectius. Tertia differentia est eorum, quae ad votum obedientiae pertinent, quae se Religiosi obligant ad agendum ea, quae ad observationem regulae spectant; ad confirmationem eodem modo est respondendum.

D. Thom.

90.

Dico secundum. Quod generalis cum capitulo generali, vel cum majori parte suae Religionis non potest facere novas reformationes, quae obligent Religiosos jam professos, & non consentientes in tali reformatione ad archiorem, & asperiores modum vitae non contentum in regula suae professionis. Hanc conclusionem tenent Vasquez 1.2. disp. 154. n. 21. Sylvest. verb. Religi. 6. quae. 6. Suarez citato loco num. 10. M. Lezana tom. Reguli. cap. 4. num. 13. Sanchez allegatus num. 18, ubi multos citat, & addidit num. 19. ex Angelo, Sylvestro, Corduba, Tapia, nostram conclusionem esse veram, esto totum Capitulum Generale consentiat, nomine discrepante, adhuc non obligari alios Religiosos non consentientes, obligantur tamen consentientes in tali reformatione, & omnes alii, qui postea professionem emisissent, quia illi profitentur juxta regulam, & constitutiones, ut sunt de facto.

Vasquez. Sylvest. Suar. Lezana. Sanchez. Angelus. Sylvest. Corduba. Tapia.

91.

Probatum ratione, primo conclusio hic applicata, Probatum secundum; quia talis austeritas, ac vivendi modus, non solum respicit ipsos Religiosos in particulari, ut singulos; ergo ut omnes obliget, ab omnibus debet approbari, juxta regulam 29. de regulis juris in 6. Quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari.

Regul. juris.

92.

Dico tertium, quod Romanus Pontifex non potest obligare Religiosum professum ad archiorem vitae modum supra regulam suae professionis. Ita Sylvest. proxime citatus in sine. Lessius lib. 2. de justitia, cap. 4. dub. 9. num. 74. §. Hinc sequitur, Corduba in expositione regulae S. Francisci, cap. 15. quae. 2. dist. 2.

93.

Probatum nostra conclusio, quia Summus Pontifex non potest obligare ad omnia opera Consilii, & ad austerum modum vivendi, verbi gratia, ad semper jejunandum, ad mandandas carnes perpetuo cilicio, ut omnes fatentur, ergo Summus Pontifex non potest ad

haec obligare Religiosum hoc non habentem ex regula suae professionis. Antecedens est certum: consequentia probatur, quia peculiaris potestas super omnes fideles, quam Summus Pontifex habet in Religiosos, oritur ex voto obedientiae, quam promittimus Romano Pontifici, tanquam primo capiti, ac supremo Generali totius Ordinis, atque haec obedientia non est omnimoda sed limitata juxta regulam, ergo ultra illam non potest aliquid praecipere.

Suarus citatus tom. de Religi. cap. 8. num. 11. ait, quod Pontifex non potest obligare Religiosum ad austerum modum vivendi supra regulam ratione voti obedientiae, ut ratio conclusionis convincit, ait tamen ratione supremae potestatis poterit obligare, quia licet non possit obligare omnes fideles, ut ait ipse, ad omnia opera Consilii, tamen ratione status Religiosi poterit obligare, si hoc sit expediens ad statum Religiosum, licet Ordinarius loquendo hoc non sit conveniens.

Haec doctrina Suarii, ut ab eo traditur nobis non placet, quia si ratione status Summus Pontifex potest praecipere asperiores modum vivendi supra regulam, ergo poterit praecipere omnem perfectionem possibilem statui Religioso, quod nemo dicat. Secundum, status Religiosus est status perfectus habens varios gradus perfectionis, ergo sufficit, quod homo sit aliquo gradu illius perfectionis, ut illi qui habet regulam approbatam a Sede Apostolica, unde sol. bat dicere Clemens VIII. Religiosum bene observantem suam regulam canonizari posse. Tertio, potestas Pontificis est in adificationem, atque si Pontifex praecipiat notabilem rigorem supra regulam, ut omnes sint Carthusiani, multi spectata fragilitate naturae suae non poterant sustinere talem rigorem, nisi deficiant ab ipso statu Religioso, sic dabitur occasio ruinae, & erit in destructionem, ergo Pontifex non potest praecipere ipsum notabilem rigorem super regulam poterit tamen praecipere aliquid moderatum ad observantiam regulae, & perfectionem status religionis, si occasio temporum illud postulerit, in hoc tanquam Praelatus Religionis, ac supremum caput Ecclesiae, ut notat Lessius citatus, potest obligare Religiosum ad acceptandum Episcopatum, quod non potest Praelatus Religionis.

Argues contra conclusionem, quia Bonifacius VIII. & Concilium Tridentinum indixerunt clausuram omnibus Monialibus, quae vitam multo austeriorem reddit, & tamen illam professae non fuerant; nam ante Concilium exhibent a Monasterio. Secundum, Pius V. anno 1567. suo Decreto jussit omnes Franciscanos Conventuales, & Claustrales in Hispania viventes ejici a suis Conventibus, & transire ad aliquem Ordinem ex Mendicantibus, qui multo asperiores vitam continent, quam erat eorum pristina. Confirmatur, quia Pontifex habet plenam auctoritatem, in omnes fideles, ergo omnia licita, & honesta potest eis praecipere.

Responderet ad argumentum, & ad id, in quo fundatur de Monialibus, quod eis imposta fuit clausura perpetua tanquam quid convenientis (spectata malitia saeculi hujus & ut quid

94.

95.

Clem. VIII.

Lessius.

96.

Bonif. VIII.

Pius V.

97.

quid moraliter necessarium ad observantiam voti castitatis, & aliunde egressus Monialium a Monasterio non est necessarius, ut est in Religiosis, qui exeunt ad opera pia, quae inserviunt, ac conducunt ad salutem animarum, imò addit Sanchez n. 43. quod Pontifex poterit ponere aliquam clausuram Monachis, ut non facile egrediantur.

98.

Ad secundum exemplum dic, quod quamvis aliqui dubitarunt de illo Decreto Pontificis, fuit tamen iustissimum, quia illi claustrales in Hispania degentes, vivebant cum magno scandalo & multa relaxatione, merito ergo Pontifex jussit eos expelli a suis Conventibus & ad Mendicantes transire, quia illud iudicatum fuit valde convenientissimum ad observanda tria vota, quae in professione emisserant. Ad confirmationem dic, quod Pontifex habet plenam auctoritatem circa omnes fideles quoad observantiam legis Dei, non vero ad praecipienda opera Consilii, ut est austerus modus vivendi.

99.

QUESTIO VI.

De Religioso vivente in Religione relaxata.

SUMMARIUM.

- 100 Religiosus professus in Religione, cujus regula est relaxata legitima praescriptio non potest cogi ad novam reformationem, haec relaxatio non potest dari in votis.
- 101 Relaxatio dupliciter potest introduci.
- 102 Si introducta est auctoritate Apostolica non est relaxatio, sed moderatio.
- 103 At vero si talis moderatio est nociva, observationi regula poterit revocari.
- 104 Quando relaxatio in regula usu longo introducta est Praelati poterunt reformare, & num. 105.
- 106 Praecipitur obiectio, de proficiente in regula relaxata, quia non poterit ad aliud obligari.

100.

Superat etiam in hac materia explicandum quod quado Religiosus professus est in Religione, cujus regula est relaxata, & corrupta, stante jam legitima consuetudine, ac praescriptione, certum est, quod talis Religiosus non tenetur ad rigorem novam, sicut qui jurat statum alicujus Collegii, quod jam usu est relaxatum non tenetur ad illius rigorem, ut notat Suarez citatus num. 18. Ita etiam & Religiosus in Religione relaxata. Haec autem relaxatio quoad vota, nunquam potest esse legitimo usu introducta, ut advertit Sanchez citatus num. 26, quia vota obligant ex jure divino, jus autem divinum nunquam admittit praescriptionem, ut est communis sententia.

Suar.

Sanchez.

101.

Si vero relaxatio sit usu introducta quoad alia regula, ut quoad jejunium, cilicium, clausuram, tunc est quaestio, an Praelati illius Religionis possint cogere Religiosos professos ad observantiam illius.

Sylvestra Opuscula.

fos in illa relaxatione ad rigorem regulae primitivae; & haec quod dupliciter potest procedere. Primo quando talis relaxatio est introducta auctoritate Apostolica, & tunc non est relaxatio, sed moderatio antiqui rigoris. Secundum, quando talis relaxatio, jam antiquo usu introducta est.

Dico quartum, quando moderatio regulae auctoritate Apostolica introducta, Religiosi qui professi sunt regulam taliter moderatam non poterunt compelli a Praelati illius Religionis, ad servandum antiquam rigorem regulae. Ita Suarius cit. lib. 4. de leg. c. 8. n. 17. Salas disp. 8. de leg. sect. 12. n. 58. & 62. Bannez 2. q. 104. art. 10. dub. 6. Bonac. disp. 1. de legibus, q. 1. punct. 3. n. 18. Probatum quia ratione voti nemo potest obligari ad acceptandum id, quod nec directe, nec indirecte vovit, sed ille non vovit rigorem antiquam regulae, nec vivere, aut obdure in illum, ergo non potest obligari ad acceptandam talem reformationem. Confirmatur, quia facta moderazione Pontificis, jam regula, quoad illum rigorem est derogata, ergo jam non potest obligari ad vivendum secundum legem derogatam per legitimum Superiorem.

102. Suar. Salas. Bannez. Bonacina.

103.

Advertendum tamen est, quod si postea experientia videatur, quod talis moderatio sit repugnans fini illius Religionis, quo poterit Pontifex & Praelati illius Religionis removere talem mitigationem, & obligare Religiosos in illa ad vivendum secundum rigorem regulae antiquae, quia Praelati Religionis poterunt obligare suum subditum ad vivendum secundum finem suae regulae, ergo & amputare ea, quae tali fini repugnant.

104.

Dico quintum, quod quando relaxatio in regula longo usu introducta est, si Praelati velint facere reformationem, & regulam ad antiquum rigorem, revocare, Religiosus, qui professus est in illa relaxatione, tenetur stare tali reformationi. Ita multi Auctores, quos citat, ac sequitur Sanchez lib. 6. Decal. c. 2. n. 3. Vasq. 1.2. disp. 154. n. 25. 26. & 27. Reginald. lib. 18 n. 396. §. Consequens est Azor. tom. 1. Institut. lib. 15. n. 11. q. 17. & alii.

Sanchez. Vasquez. Reginald. Azor.

105.

Probatum primo, quia ita factum est in multis Religionibus, quae reformatae sunt auctoritate Superiorum. Secundum, quia vovens aliquam regulam debet esse paratus, quantum est ex se ad bonum regulae, & Religionis; atque ad bonum regulae, ac Religionis maxime conducit, quod pravae consuetudines illi adversantes amputentur, ergo si hoc fiat, taliter professus tenetur stare tali reformationi. Tertio qui se subicit alicui regulae, etiam se subicit finis per illam intentio, sed ad consequendum finem intentum per regulam, maxime conducit, ut regula in integram observetur, ergo si hoc fiat, tenetur Religiosus stare, ergo qui profitetur aliquam regulam tempore relaxationis, virtualiter se subicit reformationi ipsius regulae si fiat, etiam si sit homo simplex, indoctus, ac idiota, quia talis ignorantia, ut notat Suarez num. 19. non excusat involuntarium, & qui profitetur regulam, virtualiter vult bonum illius.

Suar.

106.

Ex hoc cessat obiectio, quae hic fieri poterat, quia hic professus est regulam, ut sic relaxatam, ergo non habuit intentionem se

K k ultra

ultra ad alia obligandum. Hoc tamen non potest dici, quia qui proficitur aliquam regulam, & voluntarie illi se subicit virtualiter vult consequi finem regulae, & bonum illius, ergo etiam se subicit restorationi regulae nisi ipse, qui professionem emisit, habuisset limitatam intentionem non se obligandi ad alia nisi tantum ad illam regulam relaxatam.

QUESTIO VII.

Inferuntur multa ex dictis valde utilia ad varios casus.

SUMMARIUM.

- 107. Prælati non possunt cogere subditum ad ea, quæ non sunt secundum regulam, v. g. ad acceptandum Episcopatum.
108. Prælati non possunt præcipere asperitates perpetuas non contentas in regula, bene pro aliqua urgente occasione.
109. Quando regula, seu Constitutio solum obligat ad penam, vel veniale non potest Prælati obligare ad mortale.
110. Si in aliquo subdito multa sit contumacia, tunc poterit obligari sub mortali.
111. Ob unius, vel duorum culpam, non potest Prælati ponere præceptum sub mortali.
112. Prælati Religiosos viventes in Hispania non possunt cogere ut vadant ultra mare nisi hoc habeant ex professione.
113. Prælati possunt cogere suum subditum, ut audiat confessionem, & inserviat Religioso peste laboranti.

107. Reg. Minor. Conf. Societ.
Soto. Valentia. Rodrig. Bonacina.
108. Valquez. Sylvest. Corduba.
Lestius.

causationem, vel necessitatem publicam Ecclesie, poterit ad tempus præcipere omnibus aliquod jejunium, vel aliquod austerum, & hoc videtur valde consentaneum regulae.

Tertio inferes, quod quando regula, vel Constitutio Ordinis solum obligat ad penam, vel solum obligat ad veniale, non poterit Prælati etiam Generalis obligare ad illius observantiam sub culpa mortali, quia hoc est jam facere novam regulam. Ita Valquez 1.2. disp. 154. cap. 3. num. 21. Sanchez citatus lib. 6. in Decalog. ca. 2. num. 46. Salas, Ledesma, Bonacina, Peirinus, quos citat, & sequitur Bordonius tom. 2. Resolus. 58. n. 2. & sequentibus Lestius lib. 2. cap. 41. num. 74. M. Fr. Anton. à Spiritu Sancto tom. 2. Regul. tract. 3. disp. 6. num. 92.

Nota tamen quod quamvis regula, vel constitutio non obliget ad culpam, sed tantum ad penam, tamen si in aliquo Religioso deatur magna transgressio, & multa contumacia, vel alia similis causa, tunc secundum regulam poterit Superior hunc sub mortali obligare immediate ad talem observantiam. Ita Sanchez, Valquez, Ledesma, Salas, quos referunt citati Bordonius num. 4. & Peirinus de subdito, quest. 1. cap. 5. §. 3. Dicto supra, num. 74. versic. Hinc sequitur. Et ratio est quia in hoc casu grandis transgressio, & contumacia, requirit grande remedium, & penam delinquentis ad obediendum.

Quarto inferes, quod propter unius, vel duorum culpam, non potest Prælati ponere præceptum, quod obliget totam communitatem sub peccato mortali. Ita Valquez 1.2. disput. 154. cap. 2. n. 21. Sanchez lib. 6. in Decalog. cap. 2. num. 46. Ledesma Salas, quos citat, ac sequitur Peirinus de subdito, quest. 1. cap. 5. §. 3. dict. 2. Vivaldus titulo de subdito. Inquisit. 1. num. 30. Et ratio est, quia vita aliorum relaxata non debet nocere aliis observantibus, ut eis injiciantur conscientia laquei; hoc enim ipsis observantibus est notabile gravamen super regulam, & ideo obedire non tenentur.

Quinto inferes, quod non possunt Prælati, Religiosos viventes in Hispania, causa conversionis animarum, cogere ut vadant ad Indios, vel ultra mare, nisi hoc habeant ex professione, quia res est valde difficilis, & multis exposita periculis corporis, & animæ. Ita Lestius citatus, cap. 41. dub. 9. num. 75. Suarez citat. cap. 8. num. 6. Sanchez loco allegato, n. 47. Rodriguez citatus, quest. 16. art. 7. Portel. verb. Obedientia.

Sexto inferes, quod Prælati possunt cogere suum subditum, ut inserviat Religioso peste ægotanti; & quantum ad seculares si non ad sint Parochi, vel Parochiani non sufficientes, si Religiosus est ex Ordine Mendicantium potest cogi à suo Prælati, ut audiat confessiones peste laborantium, quia Mendicantes ex jure sunt coadjutores Episcoporum. Ita Rodriguez tom. 3. Regul. q. 3. art. 4. & Sanchez citatus, num. 40.

119.

110.

111.

112.

113.

RESOLUTIO. XLI.

De Libertate, seu Immunitate Ecclesiastica.

QUESTIO PRIMA.

Immunitas Ecclesiastica est de jure Divino.

SUMMARIUM.

- 1. Ecclesia Ecclesiasticaque persona, eorumque bona ex jure divino sunt immunes, ac libera à potestate seculari.
2. Ita aperte indicant Pontifices, ac Concilia in suo modo loquendi.
3. Probatur ex factis Josephi, ac ex verbis Christi Domini cum D. Petro in solutione tributi.
4. Nec obstat, si dicatur, quod aliqui Auctores negent esse de jure divino, quia multo plures Auctores stant pro nostra sententia, & oppositam gravi censura afficiunt. Saltem negari non potest, quod hæc nostra sententia radicaliter est de jure divino. Ibid.
5. Ecclesia ex jure divino habet potestatem acquirendi bona, obligationes ad sui fabricam, ac sustentationem suorum ministrorum.
6. MUNITAS Ecclesie tam personis suis Ecclesiasticis, quam in ejus bonis est de jure divino, ut est communis factis sententia, Almainos de Ecclesie potestate, c. 8. Bellarm. lib. 1. de Clericis, c. 28. proposit. 5. & c. 29. Suarez contra Regem Angliæ, lib. 4. c. 9. Clavis Regia lib. 1. c. 8. num. 6. & alii multi apud ipsos. Et ex Canonistis multi, quos citant, ac sequuntur Rolandus tom. 2. concil. 2. n. 8. Farinac. de Inquisitione qu. 8. n. 2. Et pro hac sententia plusquam triginta Auctores referunt Cevallos communes contra communes tom. 4. quest. 5. 10. Diana tom. 1. tract. 1. de immunitate Ecclesie, Resolut. 1. & pro hac sententia multa, & magna adducunt fundamenta.
7. Et maxime probatur ex modo loquendi Sacrorum Conciliorum Colonienſe 1. p. c. 20. ait: Quod talis immunitas jure pariter divino, ac humano introducta est, & cap. Quenquam, de censibus, in 6. ubi ait Bonifacius VIII. Ecclesie, Ecclesiastice persone ac res ipsarum, non solum jure humano, quin imò & divino, à secularium potestate sunt immunes. Et Concilium Trident. sess. 25. cap. 20. de reformatione ait Ecclesie, & personarum Ecclesiasticarum immunitas Dei ordinatione, & Canonice sanctionibus constituta est. Et ita communiter loquuntur alia Concilia, de quo late egi in meo tractatu de immunitate Ecclesie §. 1.
8. Deducitur ex multis locis Sacre Scripturæ, nam Joseph fecit omnem terram tributariam Pharaoni, Præter terram sacerdotalem. Gen. 47. Sylvest. Opuscula.

Almain. Bellarm. Suarez. Clavis Reg. Roland. Farinac. Ceva. Mos. Diana.

Conc. Col.

Bonif. VIII.

Trident.

Genes.

n. 22. cum exactores tributi Petrum interrogassent. Matth. 7. num. 23. Magister vester non solvit didrachma. Christus postea ut Petrum in quo representabatur tota Ecclesia, instrueret; interrogat. Reges terræ, à quibus accipiunt tributum, vel censum, à filiis suis, an ab alienis. Respondet Petrus ab alienis. Inde infert Christus, ergo liberi sunt filii, ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare, &c. invenies scelerem, illum sumens da eis pro me & te. Jubeat Dominus dare pro se, & Petro, non quia debebant, ut perperam dicunt Hæretici, Sed ne scandalizemus eos, ad evitandum nempe scandalum ut advertit D. Ambrosius in Annotationibus ad Exod. cap. 3. & ait Non debebat filius Dei, non debebat Petrus, sed ne scandalizemus da eis pro me, & te. Et recte notat Glossa, ut expendi rom. 4. in Evang. c. 9. quest. 11 n. 98. Quod eandem monetam, seu statuerem jubet Christus dare pro se & Petro, ut summam unionem cum eo denotaret & Christus erat liber à tributo, utpote verus filius, ut ipsemet Dominus dixit: Ergo liberi sunt filii. Et Petrus in quo representabatur status Ecclesiasticus omnesque Ecclesiastici, ut vocati in peculiarem sortem Dei; & quia Christus Dominus dixerat Petro, Vade da eis pro me, & te. Intellexerunt Sacri Apostoli in Petro esse majorem aliquam excellentiam, ut notant D. Chrysost. D. Hieron. D. Remigius, D. Paschasius nam ob hanc causam immediate dixerunt Apostoli, In illa hora accesserunt Discipuli ad IESUM quis putas major est in regno celorum. Matth. 18. D. Paschasius num. 1. ut late expendi tom. 4. in Evang. cap. 10. quest. 4.

Dicent aliqui, quod quamvis nostra sententia sit multorum Auctorum, tamen multi Auctores tenent, quod non sit de jure divino, sed humano. Sed contra pro nostra sententia multo plures Auctores pugnant, ut tenent Cevallos, & Diana citati, qui plusquam quinquaginta Auctores referunt, ex quibus multi oppositam sententiam gravi censura afficiunt, utpote contra communem modum loquendi Summorum Pontificum, ac Conciliorum, ut videre est apud Farinac. tom. 1. q. 8. n. 2. Deinde ipsimet Auctores contrarii, ut notant Cevallos in Defensorio ad Regiam majestatem, à q. 899. n. 107. Bellarm. lib. 2. de Clericis c. 28. Bellarm. 29. & 30. Suar. lib. 4. contra Regem Angliam, cap. 9. n. 6. Layman in Theologia Morali, lib. 4. tract. 9. cap. 8. n. 1. fatentur Romanum Pontificem habere potestatem immediatam datam à Christo. Quodcumque ligaveris super terram, Eximendi Ecclesiasticos, eorumque bona à potestate seculari, atqui de facto illa eximit, ut constabit ex questione sequenti, ergo saltem radicaliter illa omnia ex jure divino sunt exempta. Confirmatur, quia Ecclesia ex jure divino, ac naturali habet potestatem acquirendi bona temporalia oblationes, ac donationes fidelium ad sui fabricam, ac sustentationem suorum Ministrorum. Ut colligitur ex cap. ultim. 15. q. 1. & ex cap. 1. & cap. 3. Pervenit 16. q. 7. & docent D. Thomas 2. 2. q. 86. art. 2. q. 87. n. 3. Alen. p. 3. q. 53. membr. 2. Covar. lib. 1. variis cap. 17. Gutier. lib. 2. questionum Canoniarum, cap. 21. Henriq. quodlibet. 4. q. 28.

Matth. 17.

Glossa. Tomus. 4.

D. Chryl. D. Hieron. D. Remig.

D. Paschasius.

Matth. 18.

Diana.

Farinac. Cevallos.

Bellarm. Suarez. Layman.

S.